

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

.....

NGUYỄN ANH CHÍNH

**BIỆN PHÁP PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA
GIÁO VIÊN CHỦ NHIỆM TRONG QUÁ TRÌNH GIÁO DỤC
ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Thái Nguyên – Năm 2011

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

.....

NGUYỄN ANH CHỈNH

**BIỆN PHÁP PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA
GIÁO VIÊN CHỦ NHIỆM TRONG QUÁ TRÌNH GIÁO DỤC
ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG**

**Chuyên ngành : Quản lý Giáo dục
Mã số : 60.14.05**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

**Người hướng dẫn khoa học
TS. DƯƠNG THỊ DIỆU HOA**

Thái Nguyên – Năm 2011

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, em xin trân trọng cảm ơn các thầy cô trong Khoa sau đại học, các thầy cô giáo trong và ngoài trường đại học Sư phạm Thái Nguyên trực tiếp giảng dạy lớp Cao học Quản lý giáo dục khoá K17 đã giảng dạy, hướng dẫn, giúp đỡ em trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Đặc biệt, em xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới cô giáo hướng dẫn - Tiến sĩ **Dương Thị Diệu Hoa** - đã dành nhiều thời gian, tận tình chỉ bảo, giúp đỡ em trong suốt quá trình làm luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn các đồng chí hiệu trưởng, giáo viên các trường THPT trong thị xã Từ Sơn, hội CMHS và học sinh trên địa bàn thị xã Từ Sơn đã nhiệt tình giúp đỡ, cộng tác, cung cấp số liệu, đóng góp ý kiến, tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong quá trình nghiên cứu thực tế để luận văn được hoàn thiện.

Mặc dù đã cố gắng song chắc chắn luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, rất mong được sự thông cảm và góp ý kiến của các thầy cô giáo, các bạn đồng nghiệp và những người quan tâm tới những vấn đề được trình bày trong luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn.

Tác giả luận văn

Nguyễn Anh Chinh

CÁC TỪ VIẾT TẮT

BGH	: Ban giám hiệu
BTĐTN	: Bí thư đoàn thanh niên
BTT	: Ban thường trực
CMHS	: Cha mẹ học sinh
CNH, HĐH	: Công nghiệp hoá, hiện đại hoá
GDĐĐ	: Giáo dục đạo đức
GDHS	: Giáo dục học sinh
GD & ĐT	: Giáo dục và đào tạo
GVBM	: Giáo viên bộ môn
GVCN	: Giáo viên chủ nhiệm
HĐCN	: Hội đồng chủ nhiệm
HĐGD	: Hoạt động giáo dục
HĐGDNGLL	: Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp
HĐND	: Hội đồng nhân dân
HĐSP	: Hội đồng sư phạm
HĐTT	: Hoạt động tập thể
NXB	: Nhà xuất bản
QLGD	: Quản lý giáo dục
TĐTT	: Thể dục thể thao
THPT	: Trung học phổ thông
TNCSHCM	: Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh
TNXH	: Tội nạn xã hội
UBND	: Ủy ban nhân dân
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa
XHH	: Xã hội hoá

MỤC LỤC

Trang

Mở đầu:	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu của đề tài	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
Chương 1 : CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA GVCN TRONG QUÁ TRÌNH GDĐĐ CHO HỌC SINH	6
1.1. Sơ lược lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	6
1.2. Một số khái niệm công cụ nghiên cứu của đề tài	8
1.3. Vai trò, vị trí của GDĐĐ đối với sự phát triển nhân cách học sinh THPT	17
1.4. Vai trò của hiệu trưởng trong công tác quản lý bồi dưỡng đội ngũ GVCN làm công tác GDĐĐ cho học sinh.....	20
1.5. Những yếu tố ảnh hưởng tới công tác quản lý GVCN làm công tác GDĐĐ cho học sinh THPT	26
Chương 2 : THỰC TRẠNG CÁC BIỆN PHÁP PHÁT HUY VAI CỦA GVCN TRONG QUÁ TRÌNH GDĐĐ CHO HỌC SINH THPT	35
2.1. Đặc điểm tình hình của các nhà trường THPT trong thị xã Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh	35
2.2. Thực trạng công tác GDĐĐ cho học sinh ở các trường THPT trong thị xã Từ Sơn (Bắc Ninh).....	43
2.3. Thực trạng các biện pháp phát huy vai trò của GVCN trong quá trình GDĐĐ cho học sinh ở các trường THPT thị xã Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh.....	56

2.4. Những nguyên nhân và tồn tại cần khắc phục.....	61
Chương 3 : MỘT SỐ BIỆN PHÁP PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA GVCN TRONG QUÁ TRÌNH GDĐD CHO HỌC SINH THPT.....	67
3.1. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp phát huy vai trò của GVCN trong quá trình GDĐD cho học sinh THPT	67
3.2. Các biện pháp.....	68
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	97
3.4. Khảo nghiệm tính cần thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất.....	98
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	106
TÀI LIỆU THAM KHẢO	109

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

1.1. Trong mọi xã hội, đạo đức được xem là cốt lõi, là thước đo giá trị con người. Nhờ có những chuẩn mực đạo đức mà con người có thể hoàn thiện mình, vươn tới cái đẹp và cùng nhau tiến bộ. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã coi “Đức” là yếu tố không thể thiếu trong một con người đó là cần, kiệm, liêm, chính. Người quan niệm : “ Trời có bốn mùa: Xuân, Hạ, Thu, Đông. Đất có bốn phương : Đông, Tây, Nam, Bắc. Người có bốn đức : Cần, kiệm, liêm, chính. Thiếu một mùa thì không thành trời. Thiếu một phương thì không thành đất. Thiếu một đức thì không thành người” [17, tr. 80].

Trong bối cảnh của xã hội ta hiện nay, với nền kinh tế thị trường đang phát triển mạnh, với xu thế toàn cầu hoá, hội nhập quốc tế thì vấn đề GDĐĐ lại càng trở nên quan trọng và cần thiết hơn trong việc đào tạo nhân lực phục vụ cho sự nghiệp CNH, HĐH đất nước. Thế hệ trẻ hiện nay có nhiều điểm ưu việt là thông minh, năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm. Tuy nhiên hiện nay có một bộ phận học sinh, sinh viên đang có tình trạng suy thoái về đạo đức, mờ nhạt về lý tưởng theo lối sống thực dụng, thiếu hoài bão lập thân, lập nghiệp... Và vấn đề đạo đức của thế hệ trẻ đang trở thành mối quan tâm chung của toàn xã hội.

Trong các nhà trường phổ thông, việc giáo dục đạo đức cho học sinh là một trong những nhiệm vụ có ý nghĩa chiến lược vô vùng quan trọng. Trước yêu cầu của cuộc sống, của xã hội, nhiệm vụ đặt ra cho những người chiến sĩ trên lĩnh vực mặt trận văn hoá là phải đào tạo thế hệ trẻ vừa có tài, vừa có đức, có đủ khả năng tham gia vào xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng căn dặn : “ Trong giáo dục không những phải có tri thức phổ thông mà phải có đạo đức cách mạng. Có tài phải có đức. Có tài mà không có đức, tham ô hủ hoá có hại cho nước. Có đức không có tài như ông bụt ngồi trong chùa, không giúp ích gì được ai”[17, tr. 145].

Việc GDĐĐ cho học sinh ở trường THPT đòi hỏi sự phối kết hợp các thành phần trong đó vai trò của đội ngũ GVCN là chủ đạo. Người GVCN ở trường THPT có một vai trò, vị trí hết sức quan trọng trong việc giáo dục đạo đức cho học sinh. Ngoài việc làm gương cho học sinh noi theo, người GVCN còn là người chăm sóc và nuôi dưỡng tâm hồn các em, giúp đỡ từng học sinh tiến bộ, đưa tập thể lớp thành trở thành tập thể đoàn kết, tiên tiến về mọi hoạt động. Với nhà trường, GVCN là người thay mặt hiệu trưởng thực hiện mọi chủ trương, chính sách, kế hoạch giáo dục. Với học sinh, GVCN là người bảo vệ chính đáng nghĩa vụ và quyền lợi trực tiếp của học sinh lớp mình chủ nhiệm. Có thể coi người GVCN như “ một hiệu trưởng nhỏ” trong tập thể lớp mình phụ trách. Để hoàn thành tốt những chức năng trên đòi hỏi người GVCN phải có trình độ, chuyên môn nghiệp vụ về công tác chủ nhiệm, hiểu rõ tầm quan trọng và nhiệm vụ GDĐĐ cho học sinh. Mặt khác trong công tác quản lý, ngoài việc mọi thành viên trong trường hiểu rõ mục tiêu cần làm thì việc bồi dưỡng, đào tạo nhân viên một cách thường xuyên, cung cấp công cụ cho họ làm việc tốt là hết sức cần thiết.

1.2. Thực tế hiện nay ở các trường phổ thông nói chung và các trường THPT nói riêng, việc GDĐĐ cho học sinh còn nhiều hạn chế và không đồng đều ở các trường. Đội ngũ GVCN còn nhiều hạn chế về nhận thức, về phương pháp giáo dục, ảnh hưởng tới hiệu quả GDĐĐ cho học sinh. Bên cạnh một số GVCN có tâm huyết, yêu nghề, mến trẻ, có trình độ tổ chức và quản lý lớp, còn rất nhiều GVCN do những nguyên nhân khác nhau như : Tuổi cao, ngại đổi mới, không yêu trẻ, thiếu kinh nghiệm tổ chức quản lý lớp... đã ảnh hưởng không nhỏ tới kết quả giáo dục học sinh. Một số giáo viên rất tâm huyết với nghề song do hạn chế về phương pháp, thiếu kinh nghiệm, thiếu nghiệp vụ sư phạm nên đôi khi họ bị thất bại và nản chí. Mặt khác đội ngũ quản lý ở các nhà trường do hạn chế về nhận thức, hạn chế về trình độ quản lý, coi thường công tác chủ nhiệm, thiếu quan tâm tới đội ngũ GVCN, chỉ đạo hời hợt, thiếu đồng bộ, thiếu khoa học nên dẫn đến GVCN làm việc tùy tiện, kém nhiệt tình, thiếu trách nhiệm. Thực tế này làm ảnh hưởng không nhỏ tới việc GDĐĐ cho học sinh.

Vì vậy, việc tìm ra những biện pháp tổ chức, quản lý công tác chủ nhiệm nhằm phát huy vai trò của đội ngũ GVCN trong công tác giáo dục học sinh là hết sức cần thiết và quan trọng. Từ những căn cứ khoa học và thực trạng đã nêu, tôi chọn đề tài nghiên cứu: ***“Biện pháp phát huy vai trò của giáo viên chủ nhiệm trong quá trình giáo dục đạo đức cho học sinh trung học phổ thông”*** làm đề tài luận văn tốt nghiệp của mình với mong muốn được góp một phần nhỏ bé vào việc GDĐĐ cho học sinh ở các trường THPT.

2. Mục đích nghiên cứu

Đề xuất những biện pháp quản lý, bồi dưỡng của hiệu trưởng đối với đội ngũ GVCN nhằm phát huy khả năng, vai trò của đội ngũ GVCN trong quá trình GDĐĐ cho học sinh THPT.

3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu:

Công tác tổ chức, quản lý, bồi dưỡng của người hiệu trưởng trường THPT.

3.2. Đối tượng nghiên cứu:

Biện pháp phát huy vai trò của giáo viên chủ nhiệm trong quá trình giáo dục đạo đức cho học sinh trung học phổ thông.

4. Giả thuyết khoa học

Hiện nay việc quản lý đội ngũ GVCN làm công tác GDĐĐ cho học sinh ở các trường THPT thuộc thị xã Từ Sơn (Bắc Ninh) còn có những hạn chế do những nguyên nhân chủ quan và khách quan. Nếu người hiệu trưởng các trường THPT ở thị xã Từ Sơn (Bắc Ninh) có những biện pháp quản lý đội ngũ GVCN làm công tác GDĐĐ cho học sinh thường xuyên, khoa học thì sẽ nâng cao được chất lượng giáo dục toàn diện trong nhà trường.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

5.1. Hệ thống hoá những vấn đề lý luận làm cơ sở nghiên cứu của đề tài.

5.2. Điều tra, đánh giá thực trạng công tác quản lý bồi dưỡng của hiệu trưởng đối với đội ngũ GVCN làm công tác GDĐĐ cho học sinh trong các trường THPT.